

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЯВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВЛОЦЛАВЕКУ
ВІЩА ШКОЛА МЕНЕДЖМЕНТУ
ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ (ISMA)
БАЛТАЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ
ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО НАУКОВОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА
*за сприяння міжнародних організацій, медичних асоціацій
та об'єднань*

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЗМІН
В УПРАВЛІННІ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я:
МОДЕРНІЗАЦІЯ, ЯКІСТЬ, КОМУНІКАЦІЯ»**

*31 травня 2024 року
м. Одеса, Україна*

Львів – Торунь
Liha-Pres
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Запорожан Валерій Миколайович – ректор Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, академік НАМН України (головний редактор);
Орабіна Тетяна Миколаївна – директор Департаменту медичних послуг Міністерства охорони здоров'я України, асистент кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;
Марічєреда Валерія Геннадіївна – перший проректор Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор (науковий редактор);
Дьякон Роман – президент правління Вищої школи менеджменту інформаційних систем (ISMA), доктор технічних наук, професор, академік;
Бука Станіслав – ректор Балтійської міжнародної академії, доктор економічних наук, професор;
Борці Вікторія Ігорівна – гарант освітньо-професійної програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом», професор кафедри менеджменту охорони здоров'я Одеського національного медичного університету, доктор економічних наук;
Опра Євген Васильович – завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;
Мельник Євгенія Олександровна – керівник Академії Національної служби здоров'я України;
Себов Денис Михайлович – директор Комунального некомерційного підприємства «Міська клінічна лікарня № 10» Одеської міської ради, доктор медичних наук, професор;
Гавриченко Дмитро Георгійович – медичний директор Товариства з обмеженою відповідальністю «Дім медицини», доктор медичних наук, професор;
Вартанова Олена Вікторівна – професор кафедри управління та смарт-інновацій Київського національного університету технологій та дизайну, старший науковий співробітник Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені К.В. Мамутова» Національної академії наук України, практичний психолог, доктор економічних наук, професор;
Рудінська Олена Володимирівна – завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент;
Кусик Наталія Львівна – начальник навчально-методичного відділу Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент.

С 91   **Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, комунікація:** Міжнародна наукова конференція, 31 травня 2024 року, м. Одеса. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. 176 с.

ISBN 978-966-397-406-4

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, які стали предметом обговорення учасників Міжнародної наукової конференції «Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, комунікація» у м. Одесі 31 травня 2024 року у Одеському національному медичному університеті.

Збірник зібраний науковими фахівцями Одеського національного медичного університету і розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів.

УДК[005.5:614]-043.7"313"(062.552)

ISBN 978-966-397-406-4

© Одеський національний медичний університет, 2024
© Українсько-польське наукове видавництво
«Liha-Pres», 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ВІДНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК СТІЙКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Аналіз механізмів забезпечення якості в системі охорони здоров'я України	
Борщ Вікторія Ігорівна, Лазор Олена Борисівна.....	8
Модернізація української медичної освіти в умовах глобалізації, реформ та воєнного стану	
Борщ Вікторія Ігорівна, Пастухов Олександр Олександрович	12
Comparative Analysis of Risk Management in the Health Systems in Ukraine and the Republic of Kazakhstan	
Valakh Viktoriya Volodymyrivna, Alimov Olzhas.....	15
Правове регулювання надання акушерсько-гінекологічної допомоги дітям в умовах війни в Україні	
Валах Вікторія Володимирівна, Гладчук Зіновій Ігорович	19
Система охорони здоров'я України в умовах воєнного стану: сучасні виклики та механізми їх подолання	
Гордійчук Катерина Ігорівна.....	23
Переваги інвестування в людський капітал в охороні здоров'я	
Данилко Михайло Валерійович.....	27
Медичні інновації та право інтелектуальної власності українських ЗВО	
Дружкова Ірина Сергіївна	30
Автономізації медичних закладів в умовах реформування системи охорони здоров'я	
Клочкова Марина Володимирівна.....	34
Просування нових медичних послуг як складова маркетингової стратегії медичного закладу	
Князькова Валентина Яківна, Бондаренко Віта Геннадіївна	36
Marketing in the field of healthcare in Ukraine: key aspects and challenges	
Nemchenko Hanna Valeriiwna, Dymar Sergii Eduardovich.....	40
Організаційно-управлінські механізми управління ризиками в системі охорони здоров'я	
Орабіна Тетяна Миколаївна, Марічєреда Валерія Геннадіївна.....	44
Формування адаптивного механізму управління медичним закладом у кризових умовах	
Рудінська Олена Володимирівна, Щербакова Валерія Володимирівна	47

Створення кластерного закладу охорони здоров'я спроможної мережі госпітального округу: від отримання статусу до затвердження статуту Себов Денис Михайлович, Якименко Олена Олександровна, Коротаєва Вікторія Анатоліївна, Маркіна Катерина Володимиривна.....	51
Приоритетність доступності медичних послуг в умовах сучасної реформи та воєнного стану Хлібородова Ірина В'ячеславівна, Шахов Віталій Володимирович, Лінькова Тетяна Василівна.....	55
Впровадження кліматичних сервісів як інноваційна стратегія сталого розвитку системи охорони здоров'я України Шаблій Тетяна Петрівна	59

СЕКЦІЯ 2. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я

Інформаційний менеджмент у закладах вищої медичної освіти Бурячківський Едуард Станіславович, Анненкова Ірина Петрівна, Шпильова Катерина Олександровна.....	63
Досвід застосування цифрових технологій в стоматологічній практиці Гороховський Владислав Васильович, Тарасенко Ірина Йосипівна, Швиденко Юлія Юріївна	67
Впровадження маркетингових цифрових технологій в закладах охорони здоров'я Кордзая Натела Ревазівна, Марічереда Валерія Геннадіївна.....	69
Інформатизація управління медичними закладами Слободянік Наталія Володимиривна	72

СЕКЦІЯ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СУЧASNІХ УМОВАХ

Сучасні питання організації системи фармацевтичного забезпечення лікарськими засобами Волощук Христина Юріївна, Хлібородова Ірина В'ячеславівна, Беляєва Оксана Іванівна	76
Важливість впровадження бізнес-орієнтованої системи управління на фармацевтичному підприємстві Ящук Ірина Сергіївна, Унгурян Ліана Михайлівна, Беляєва Оксана Іванівна	79

СЕКЦІЯ 4. СОЦІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ БІЗНЕСІ	
Стан здоров'я працівників медичної галузі в сучасних реаліях України	
Благовещенська Альона Вікторівна,	
Пустовойт Тетяна Борисівна, Рогова Олена Геннадіївна	82
Актуальність створення приватного медичного центру в галузі кардіології	
Кусик Наталія Львівна, Закритов Денис Олексійович.....	87
Проблеми фінансування державними (комунальними) підприємствами у галузі охорони здоров'я	
Кусик Наталія Львівна, Кострицький Євген Євгенович	91
Актуальність створення багатопрофільних клінік в сегменті реабілітаційних послуг	
Кусик Наталія Львівна, Птяшко Дмитро Валерійович	94
Деякі тенденції розвитку ринку приватних медичних послуг в Україні	
Кусик Наталія Львівна, Яблончук Вікторія Георгіївна	97
Ефективність медичного персоналу в університетських клініках як запорука впровадження сучасних технологій в сфері громадського здоров'я	
Приболовець Ксенія Олексіївна, Рудінська Олена Володимирівна.....	101
СЕКЦІЯ 5. РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ КЛІНІК У РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	
Університетські клініки як лідери у впровадженні передових медичних технологій та практик	
Бусел Світлана Валентинівна, Хлібородова Ірина В'ячеславівна, Берегова Катерина Василівна	104
Виbrane питання комплексного лікування ускладнених декубітальних виразок м'яких тканин	
Вергун Андрій Романович, Мацях Юрій Михайлович, Литвинчук Михайло Михайлович.....	107
University clinic – as a necessary condition for the formation of professional competences of future dentists	
Gorb-Gavrylchenko Inna Viktorivna	111

Інноваційні підходи до формування та розвитку академічного реабілітаційного центру у закладі вищої освіти	
Горошко Вікторія Іванівна	114
Роль наукових парків у комерціалізації університетських інновацій та підтримці сталого розвитку національної медичної індустрії	
Гребенник Наталя Григорівна	118
 СЕКЦІЯ 6. ПСИХОЛОГІЯ КОМУНІКАЦІЙ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я	
Порядок взаємодії органів охорони здоров'я при документуванні домашнього насилиства	
Бабкіна Олена Петрівна, Данильченко Світлана Іванівна	122
Навички комунікації та фасилітації при консультуванні пацієнтів без фізичного контакту	
Белозерцева-Баранова Юлія Євгеніївна, Скороходова Юлія Вікторівна	129
Аналіз факторів професійного вигорання і задоволеності життям співробітників і студентів закладів освіти в контексті управління корпоративним благополуччям	
Вартанова Олена Вікторівна, Рудінська Олена Володимирівна	131
Аспекти стрес-менеджменту та шляхи подолання професійного вигорання медичних працівників	
Красіленко Тетяна Миколаївна, Рудінська Олена Володимирівна	136
Комунікація як шлях до психологічного комфорту в процесі професійної діяльності медичних працівників	
Мовлянова Наталія Вікторівна, Федоренко Оксана Віталіївна, Хлібородова Ірина В'ячеславівна	141
The psychology of marketing under martial law	
Nemchenko Hanna Valeriivna, Bondarenko Kateryna	145
Система комунікацій в комплексної медико-соціальної і психологічної допомоги хворим на деменцію	
Прокопенко Наталія Олексіївна, Вялих Тетяна Ігорівна, Величко Наталія Миколаївна	148

Професійні та комунікативні компетентності здобувачів вищої медичної освіти	
Рожковська Наталя Миколаївна, Попова Лідія Михайлівна, Шевченко Ольга Іванівна	151

СЕКЦІЯ 7. ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Machine learning-driven identification of multi-targeted lead compounds among 5,6-dihydrotetrazolo[1,5-c]quinazolines for neurodegenerative and neglected tropical diseases

Antypenko Lyudmyla Mykolaivna, Antypenko Oleksii Mykolaiovych	155
--	------------

Специфіка застосування штучного інтелекту в медицині
в контексті інновацій та загроз

Князькова Валентина Яківна, Криленко Володимир Ігорович....	159
--	------------

The implementation of artificial intelligence technologies in healthcare
during martial law and war

Kolesnikov Yevhennii Borysovych, Kolomiets Nataliia Mykolaivna ...	162
---	------------

Впровадження технологій штучного інтелекту
в галузі охорони здоров'я

Кузмичова Анастасія Сергіївна	166
--	------------

Інноваційні рішення штучного інтелекту
для вдосконалення діагностики та терапії

Черленюк Юрій Юрійович.....	170
------------------------------------	------------

3. Емоційне вигорання педагогічних працівників. URL: https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/8_konferezii/emociyne_vigorannya.pdf (дата звернення: 20.04.2024 р.)

4. Вартанова О. В., Кузнецов Д. О. Аналіз факторів професійного вигорання співробітників і здобувачів закладів вищої освіти в контексті управління благополуччям персоналу. Економіка і суспільство. 2024. № 59. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3426>

5. Рудінська О. В., Белякова В. В. Критерії й оцінка ефективності діяльності управлінської команди в сучасному багатопрофільному підприємстві. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2016. №. 15, вип. 3. С. 65–79.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-406-4-36>

АСПЕКТИ СТРЕС-МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

*Красіленко Тетяна Миколаївна
лікар-інтерн за спеціальністю «Внутрішні хвороби»
Комунальне некомерційне підприємство
«Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради;
здобувач вищої освіти
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

*Рудінська Олена Володимирівна
кандидат економічних наук,
завідувачка кафедри менеджменту охорони здоров'я
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Сучасний «медичний світ» вимагає від медичного персоналу стрімкого розвитку, вдосконалення, пристосування до постійних змін. Чималу роль в цьому процесі відіграють впровадження медичної реформи, напружені конкурентні медичних закладів, військові дії на території нашої країни. Такі умови роботи супроводжуються розвитком постійного відчуття стресу, який, накопичившись, призводить до професійного вигорання медичних працівників. Вигорання працівників є значною проблемою

у роботі медичної установи, тому що при наявності у робітників даного стану різко збільшується кількість лікарських помилок, знижується якість надання допомоги, продуктивність праці падає, відбувається відтік пацієнтів, погіршується здоров`я населення, зростає плинність кадрів, медична установа не виконує делегованій державовою задачі, розхитуючи систему громадського здоров`я вцілому [10]. Тому, користуючись знаннями зі стрес-менеджменту, ми прагнемо із проблеми вигорання медичних працівників створити нову можливість розвитку медицини, застосовуючи антикризові заходи [9]. Задля здійснення цієї мети постає необхідність детальнішого дослідження, діагностики та впровадження методів боротьби з професійним вигоранням серед медиків. Слід звернути увагу, що більшість працівників не помічають початку розвитку виснаження, а за ним і вигорання, що є ще одним приводом для вивчення цього питання детальніше.

Згідно з визначенням ВООЗ (2019), «вигорання – це синдром, який розглядається як результат хронічного стресу на робочому місці, з яким не вдалося успішно впоратися і характеризується трьома критеріями: відчуттям втрати енергії чи виснаження; збільшенням психічної віддаленості від роботи або появи почуття негативізму чи цинізму, пов`язаного з роботою; зниженням професійної ефективності» [8].

Загального дослідження, щодо відсотку медичних працівників, які потерпають від професійного вигорання немає. Але, проаналізувавши і порівнявши, проведені з цього питання дослідження, можна зробити висновок, що ця цифра коливається від 20 (у більш ефективних медичних закладах) до 75% (у менш ефективних) [1; 3; 4; 5; 7; 8]. Слід зазначити, що дана проблема більш поширена серед лікарів, які працюють у свої професіях понад 10–15 років [7], хоча, згідно певних досліджень, вигорання лікарів починається ще зі студентських років [6]. Відсоток ураження, пов`язаний з середнім медичним персоналом, часто вище, ніж у лікарів [5; 7]. Особливо, емоційне виснаження вражає жінок-медиків [5]. Та легко поширюється від одних колег до інших [7].

Для більш детального дослідження цього питання ми провели діагностику професійного вигорання медичних працівників КНП «ЦПМСД» Затишанської селищної ради Роздільнянського району Одеської області. Дослідження проводилося за допомогою опитувальника К. Маслач і С. Джексон [2, ст. 36–39]. Згідно відповідних шкал, проведено оцінку різних аспектів вигорання (табл. 1) у працівників. Всього опитано 12 осіб – 4 лікарі, 8 медичних сестер. За результатами опитування можна зробити висновок, що 75% медичних працівників центру страждають на вигорання, із них майже 42% мають середній ступінь вираженості змін і 33% – високий. Це дослідження показало, що дана проблема є досить серйозною. І як ми вважаємо, не обходить жодної медичної установи.

Нею не можна нехтувати: вона призводить не лише до погіршення особистісних якостей, а й поширюється на весь колектив закладу, призводить до порушення ефективності функціонування організації вцілому, що несе за собою купу негативних наслідків.

Таблиця 1

Параметр	Емоційне виснаження			Деперсоналізація			Редукція професійних досягнень		
	низь- кий	серед- ній	висо- кий	низь- кий	серед- ній	висо- кий	низь- кий	серед- ній	висо- кий
Ступінь вираженості вигорання (рівень)									
Лікарі	25% – 1 лік.	50% – 2 лік.	25% – 1 лік.	50% – 2 лік.	50% – 2 лік.	0%	50% – 2 лік.	50% – 2 лік.	0%
Медичні сестри	25% – 2 м/с	37,5% – 3 м/с	37,5% – 3 м/с	62,5% – 5 м/с	25% – 2 м/с	12,5% – 1 м/с	62,5% – 5 м/с	25% – 2 м/с	12,5% – 1 м/с

Чому виникає вигорання? Причин [1; 3] безліч, але основні з них: надмірне завантаження роботою, ненормований робочий графік, відсутність балансу між роботою та особистим життям, складні професійні випадки, співпереживання пацієнтам та їх смерть, відсутність підтримки, негативна атмосфера в колективі. Можливі індивідуальні особливості особистості, як наприклад, висока відповідальність, низька опірність стресу, завищенні вимоги до себе, етичні протиріччя тощо. А в наш час додався ще один додатковий і найбільш впливовий чинник – це війна.

Основні ознаки професійного вигорання (табл. 2).

Таблиця 2

Фізичні симптоми	Втрата енергійності, розсіяна увага, фізичне виснаження, головний біль, сонливість, безсоння, зміна ваги.
Психічні симптоми	Пессимістичні думки, апатія, депресія, дратівливість, почуття тривоги, страх.
Професійні зміни	Помилки в роботі, втрата інтересу до своєї професії, дистанціювання від колег та роботи, зниження професійної ефективності.

Проаналізувавши стадії професійного вигорання працівників (згідно робіт Дж.П. Спредлі та Р.Л. Венінг (1981), удосконалених Дж. Грінбергом (2002)) [2] та зробивши висновок щодо впровадження управлінських заходів ще на перших двох стадіях розвитку стресу: захоплення від діяльності та вмикання стресу; з метою недопущення наступних трьох стадій: хронічний стрес, вигорання та хронічне вигорання. Нами розроблено ряд превентивних заходів задля подолання професійного

вигорання працівників КНП «ЦПМСД» Затишанської селищної ради Роздільнянського району Одеської області.

Тому, оцінивши результати роботи з подолання професійного вигорання медичних працівників Центру первинної медико-санітарної допомоги Затишанської селищної ради, порівнявши їх з дослідженнями інших науковців, ми виділили найбільш ефективні методи боротьби з ним, які поділили на управлінські та особистісні.

Управлінські заходи подолання професійного вигорання медичних кадрів включають [1; 2; 5; 7; 8]:

1. Створення комфортних умов праці: забезпечити кожного лікаря теплим і охайним кабінетом з необхідним для роботи устаткуванням, створити нормований чіткий графік, організувати особисті зустрічі керівника з робітниками «тет-а-тет» (побудова довіри); організувати місце відпочинку (для їжі, розвантаження), впровадити прасування професійного одягу робітників.

2. Збалансувати та удосконалити працю медичних працівників: покращити роботу з електронними системами; перевести паперову документацію в електронний варіант, задля економії часу.

3. Чітко роз'яснити зобов'язання, щоб кожен медик мав можливість розуміти поставлені перед ним задачі і оцінити їх.

4. Зважаючи на війну, створити відповідний захист для робітників: забезпечити бомбосховищами як пацієнтів, так і персонал з іх сім'ями, особливо дітьми.

5. Організувати безперервне професійне вдосконалення: конференції, стажування, навчання в інших клініках тощо (бажання досягати нових вершин).

6. Організувати сприятливий клімат в колективі, заоочувати підтримку колег, співпрацю з іншими експертами відповідної галузі (забезпечення допомоги та стабільності).

7. Залучення в роботу медичної установи благодійних організацій в рамках інтересів працівників (навчання, купівля обладнання тощо).

8. Проводити періодичну психологочну діагностику та терапію для медробітників. Навчити їх методикам заспокоєння та розслаблення.

9. Проводити колективом час у неформальній обстановці (експурсії, святкування тощо).

10. Комбінувати різні види мотивації, т.ч. застосування простих нематеріальних методів у вигляді публічної похвали, грамот, подяк тощо. Створити «мотиваційний куточек».

Особистісні заходи подолання професійного вигорання [1; 2; 5; 7; 8]:

1. Підтримувати здоровий образ життя: повноцінне харчування, не забуваючи про питтєвий режим, займатися фізичною активністю, прогулянки на свіжому повітрі, сон не менше 7 годин).

2. Переключатися на хобі.
3. Використовувати щорічні відпустки.
4. Турбуватися про себе: доглядати, удосконалюватися, відвідувати культурно-розважальні програми, використовувати прийоми та методики релаксації, самонавіювання тощо.
5. Збалансувати робочий час та час з родиною.
6. Знайдіть позитив у своїй роботі (що подобається?).

Роблячи висновки з виконаної роботи, можемо сказати, що професійне вигорання медичних працівників є серйозною проблемою, яка стосується не однієї особистості, навіть не окремого медичного закладу, а загальної системи охорони здоров'я вцілому. Тому не варто нехтувати даним станом, а радимо йти на випередження і профілактувати його. А всі труднощі на роботі сприймати не як проблеми, а як привід для зросту та розвитку.

Література:

1. Юрченко І., Савченко І., Буряк О. Професійне вигорання медичних працівників за сучасних умов. *Медсестринство*. 2020. № 4. С. 11–15. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
2. Дослідження синдрому вигорання. КПТ-орієнтована модель допомоги при емоційному вигоранні / Олійник М. Український інститут когнітивно-поведінкової терапії. Львів, 2021
3. Ассонов Д. Емоційне вигорання медичних працівників: моделі, фактори ризику та протективні фактори. *НейроNEWS: психоневрологія та нейропсихіатрія*. 2021. №10(131). С. 28–33.
4. Професійне вигорання медичних працівників. Центр громадського здоров'я. 2024. URL: <https://www.phc.org.ua/news/profesiyne-vigorannya-medichnikh-pracivnikiv>
5. Стратегії подолання у медичних працівників синдрому вигорання: системний огляд / Джузеппа Мареска та ін. 2022. doi: 10.3390/medicina58020327 ; URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8877512/>
6. Burnout in medical students / L Thun-Hohenstein and other. *Neuropsychiatr*. № 35(1):17-27ю 2021. doi: 10.1007/s40211-020-00359-5 ; URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32880881/>
7. C. P. West, L. N. Dyrbye, T. D. Shanafelt. Physician burnout: contributors, consequences and solutions. 2018 doi: 10.1111/joim.12752 ; URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29505159/>
8. PubMed. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
9. Рудінська О., Кусик Н., Жмай О. Імплементація синергії функцій менеджера та лікаря в управлінській діяльності на прикладі клінік

Одеського національного медичного університету. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55.

10. Рудінська О. В., Белякова В. В. Критерії й оцінка ефективності діяльності управлінської команди в сучасному багатопрофільному підприємстві. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2016. № 15. Вип. 3. С. 65–79.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-406-4-37>

**КОМУНІКАЦІЯ ЯК ШЛЯХ ДО ПСИХОЛОГІЧНОГО
КОМФОРТУ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

Мовлянова Наталія Вікторівна
кандидат медичних наук,
доцент кафедри Інфекційних хвороб
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна

Федоренко Оксана Віталіївна
кандидат медичних наук,
доцент кафедри Пропедевтика педіатрії
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна

Хлібородова Ірина В'ячеславівна
бухгалтер,
магістрантка за спеціальністю 073 – Менеджмент
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна

Психологія комунікацій в охороні здоров'я є дуже важлива, оскільки ефективна комунікація між медичними працівниками та пацієнтами впливає на якість надання медичної допомоги та результати лікування. Вона вивчає, які фактори можуть впливати на сприйняття інформації пацієнтами, як покращити комунікаційні навички медичного персоналу для ефективного передавання інформації про діагнози, лікування та профілактику захворювань.